

Igazolványkép Sárga Csillaggal

Ez az apukám sárga csillaggal. Ez a kép 1944-ben készült. Kellett igazolványképet csináltatni mindenkinek a sárga csillaggal, ilyen igazolványunk volt. Az apámnak volt egy lakatosműhelye a Nagydíófa utcában, annak a háznak az aljában, ahol korábban laktunk. Két üzlethelyiség volt, zománcozott tűzhelyeket gyártottak ott, és munkát adott vagy tizenöt embernek. Egyrészt itt dolgozott a család: a bátyám, az unokatestvéreim, akiket érettségi után nem vettek fel sehova. Aztán voltak Máramarosszigetről menekült érettségizett zsidó gyerekek, azok is betanultak és ott dolgoztak, amíg még lehetett. A házban sok kommunista lakott ágybérletben, és ők is apámnál dolgoztak. Az egy ilyen menedékhely lett. Aztán miután a ház gettó lett, levonult a műhelybe lakni az egész Back család, édesapám, a bátyám, az édesanyám szülei, a Back nagyszülők, a nagybátyámék, Pali bácsiék meg az egész Schwartz család, az első szerelmemnek, Mikinek a szülei, meg a gyerekek meg az anyukájának a négy testvére, ott vagy ötvenen laktak abban a

pincében. Bár a műhely a Nagydíófa utcában volt, a gettóban, biztosabb volt a pincében rejtőzködni a gettón belül is. Készítettek priccseket meg szalmazsákokat, és volt mellettük egy szenespince, onnan hordtak szenet fűteni, főzni. Ott éltek abban a pincében, és ott maradtak életben; mind megmaradtak. 1944 nyarán az egész család kitért. Járt az egész család a Stefánia útra, ott volt egy templom, voltak ilyen fehér ruhás apácák, és odajártunk hittanóra. Nagyon tetszett nekem, érdekelt, mert addig mindig csak az Ótestamentumot tanultam, ott meg tanultam az Újat is, ott Jézusról beszélgettek, érdekes volt, de nem jutottam el a végére. Már a keresztlevelem sem tudtam átvenni, mert közben deportáltak engem is meg az anyukámat.